

Спелеологія і карстологія

Спелеология и карстология

Speleology and Karstology

2008 № 1

ISSN 1997-7492

Український Інститут спелеології і карстології

Український Інститут спелеології і карстології

Міністерство освіти і науки України
Національна Академія наук України

Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ СПЕЛЕОЛОГІЇ І КАРСТОЛОГІЇ
UKRAINIAN INSTITUTE OF SPELEOLOGY AND KARSTOLOGY

Спелеологія і карстологія

Спелеология и карстология

Speleology and Karstology

Науковий журнал, заснований у 2008 році

Виходить два рази на рік

Засновники

Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського,
Український Інститут спелеології і карстології

*Цей випуск журналу присвячений
90-річчю Таврійського Національного університету ім. В.І.Вернадського*

*Этот выпуск журнала посвящен
90-летию Таврического Национального университета им. В.И.Вернадского*

*This journal issue is dedicated
to the 90-year anniversary of the V.I.Vernadsky Tavrichesky National University*

Спелеологія і карстологія

Спелеология и карстология

Speleology and Karstology

ISSN 1997-7492

Журнал публікує наукові статті, огляди, повідомлення та листи з теоретичних, методичних, регіональних та прикладних питань спелеології і карстології українською, російською та англійською мовами.

Журнал публикует научные статьи, обзоры, сообщения и письма по теоретическим, методическим, региональным и прикладным вопросам спелеологии и карстологии на украинском, русском и английском языках.

The Journal publishes research articles, reviews, communications and letters on theoretical, metodological, regional and applied aspects of speleology and karstology in Ukrainian, Russian and English.

Адреса редакції:

Україна, 95007, Сімферополь, проспект Вернадського 4, Український Інститут спелеології і карстології.

Електронна адреса: institute@speleoukraine.net

Вебсайт: www.institute.speleoukraine.net

Рекомендації авторам з підготовки рукописів: www.institute.speleoukraine.net

Address:

Ukrainian Institute of Speleology and Karstology, 4 Prospect Vernadskogo, Simferopol, 95007 Ukraine

E-mail: institute@speleoukraine.net

Website: www.institute.speleoukraine.net

Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 14032-3003Р від 08.05.2008 р.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР: О.Б.Климчук (Сімферополь, Україна)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андрійчук Вячеслав Миколаєвич, заст. гол. редактора (Сосновец, Польща)

Вахрушев Борис Олександрович, заст. гол. редактора (Сімферополь, Україна)

Амелічев Геннадій Миколаєвич, відповідальний секретар (Сімферополь, Україна)

Аксем Сергій Дмитрович (Київ, Україна)

Бахмутов Володимир Георгієвич (Київ, Україна)

Гудзенко Вадим Вікторович (Київ, Україна)

Дублянський Віктор Миколаєвич (С.Петербург, Росія)

Луцк Анатолій Васильович (Сімферополь, Україна)

Личак Олександр Іванович (Сімферополь, Україна)

Левашов Сергій Петрович (Київ, Україна)

Мавлюдов Булат Рафаєлович (Москва, Росія)

Михевц Андрій (Послойна, Словенія)

Оліферов Август Миколаєвич (Сімферополь, Україна)

Онак Богдан (Тампа, США)

Остапенко Андрій Олександрович (Краснодар, Росія)

Полканов Юрій Олександрович (Сімферополь, Україна)

Рідуш Богдан Тарасович (Чернівці, Україна)

Семиколенних Андрій (Москва, Росія)

Таширев Олександр Борисович (Київ, Україна)

Шутов Юрій Іванович (Сімферополь, Україна)

Шестопалов Вячеслав Михайлович (Київ, Україна)

Юровський Юрій Георгієвич (Сімферополь, Україна)

Рекомендовано до друку редакційною колегією журналу

Перша сторінка обкладинки: Дослідження печери Крубера, Західний Кавказ (Фото Ю.Касьяна)

Друга сторінка обкладинки: Печера-джерело Гоксу, масив Аладаглар, Туреччина (Фото О.Климчука)

Front cover: Exploration of Krubera Cave, Western Caucasus (Photo by Yu.Kasjan)

Back cover: Cave resurgence Goksu, Aladaglar Massif, Turkey (Photo by A.Klimchouk)

Дизайн обкладинки: О.Б.Климчук

Комп'ютерна верстка: А.Т.Гребнев

Здано до набору ХХ.ХХ.2008. Підписано до друку ХХ.ХХ.2008. Формат 60x84/8. Папір офсетний №1.

Друк офсетний. Ум. друк. арк. ХХ,ХХ. Тираж 500 прим. Зам. №ХХ.

Оригінал-макет розроблено УІСК

Надруковано Ххххх Хххххххххх

© 2008 Український Інститут спелеології і карстології. Всі права застережені. www.institute.speleoukraine.net

Зміст

КЛИМЧУК О.Б. Актуальні напрямки карстолого-спелеологічних досліджень і завдання їх розвитку в Україні	7
ВАХРУШЕВ Б.О., АМЕЛИЧЕВ Г.М. 90 років карстології і спелеології у ТНУ – від окремих досліджень до наукової школи і Українського Інституту спелеології і карстології	18
ДУБЛЯНСЬКИЙ В.М. Комплексна Карстова Експедиція	20
КЛИМЧУК О.Б. Особливості і проблеми гідрогеології карста: спелеогенетичний підхід	23
ВАХРУШЕВ Б.О. Геоморфологія карста і поняття про карстовий рельєф	47
АНДРЕЙЧУК, В.М., СТЕФАНОВ П. Принципи охорони карстових територій	54
МАВЛЮДОВ Б.Р. Гляціоспелеологія: завдання і можливості	60
АНДРЕЙЧУК В.М., ГАЛУСКИН Є.А. Кріомінеральні утворення печер: вступ до проблематики	67
ТИЩЕНКО О.І. Мінералогічна вивченість карстових порожнин Криму	81
РІДУШ Б.Т., ВРЕМИР М. Б. Підсумки і перспективи палеонтологічного вивчення печер Криму	85
АМЕЛИЧЕВ Г.М. Скельська печера: стан вивчення, проблеми охорони і використання	94
КЛИМЧУК О.Б., САМОХІН Г.В., КАСЬЯН Ю.М. Найглибша печера світу на масиві Арабіка (Західний Кавказ) та її гідрогеологічне та палеогеографічне значення	100
КЛИМЧУК О.Б., САМОХІН Г.В., ЧЕН Х., ЕДВАРДС Р.Л. Датування натічних відкладів з глибоких частин найглибшої печери світу –Крубера (масив Арабіка, Західний Кавказ)	105
КРИЦЬКА О.Ю., ОСТАПЕНКО А.О. Карст масиву Великий Тхач	109
КОРОТКІ ПОВІДОМЛЕННЯ, НОВИНИ	
КЛИМЧУК О.Б. Міжнародна конференція «Кримські карстові читання: Стан і проблеми карстолого-спелеологічних досліджень»	116
ВЕНИ ДЖ., ЕВИС Е. 15-й Міжнародний спелеологічний Конгрес: Чи Ви готові зареєструватись?!	116
РІДУШ Б.Т., КАДЕБСКА О.І. Вивчення плейстоценових відкладів печер Уралу	118
САМОХІН Г.В. Нові дослідження у печері Червона (Крим)	119
РЕЦЕНЗІЇ	
Палеокарст і каолінові родовища у північно-східній Болгарії (Палеокарст і каолиновите находища в Североизточна България). Тодор Крістев, Тодорка Крістева. (рецензія В.М.Андрейчука)	121

Содержание

КЛИМЧУК А.Б. Актуальные направления карстолого-спелеологических исследований и задачи их развития в Украине	7
ВАХРУШЕВ Б.А., АМЕЛИЧЕВ Г.Н. 90 лет карстологии и спелеологии в ТНУ – от частных исследований к научной школе и Украинскому Институту спелеологии и карстологии	18
ДУБЛЯНСКИЙ В.Н. Комплексная Карстовая Экспедиция	20
КЛИМЧУК А.Б. Особенности и проблемы гидрогеологии карста: спелеогенетический подход	23
ВАХРУШЕВ Б.А. Геоморфология карста и понятие о карстовом рельефе	47
АНДРЕЙЧУК, В.Н., СТЕФАНОВ П. Принципы охраны карстовых территорий	54
МАВЛЮДОВ Б.Р. Гляциоспелеология: задачи и возможности	60
АНДРЕЙЧУК В.Н., ГАЛУСКИН Е.А. Криоминеральные образования пещер: введение в проблематику	67
ТИЩЕНКО А.И. Минералогическая изученность карстовых полостей Крыма	81
РИДУШ Б.Т., ВРЕМИР М. Итоги и перспективы палеонтологического изучения пещер Крыма	85
АМЕЛИЧЕВ Г.Н. Скельская пещера: состояние изученности, проблемы охраны и использования	94
КЛИМЧУК А.Б., САМОХИН Г.В., КАСЬЯН Ю.М. Глубочайшая пещера мира на массиве Арабика (Западный Кавказ) и ее гидрогеологическое и палеогеографическое значение	100
КЛИМЧУК А.Б., САМОХИН Г.В., ЧЕН Х., ЭДВАРДС Л. Датирование натечных отложений из глубоких частей глубочайшей пещеры мира – Крубера (массив Арабика, Западный Кавказ)	105
КРИЦКАЯ О.Ю., ОСТАПЕНКО А.А. Карст массива Большой Тхач	109

КОРОТКИЕ СООБЩЕНИЯ, НОВОСТИ

<i>КЛИМЧУК А.Б.</i> Международная конференция «Крымские карстовые чтения: Состояние и проблемы карстолого-спелеологических исследований»	116
<i>ВЕНИ ДЖ., ЕВИС Е.</i> 15-й Международный спелеологический Конгресс: Вы готовы зарегистрироваться?!	116
<i>РИДУШ Б.Т., КАДЕБСКАЯ О.И.</i> Изучение плейстоценовых отложений пещер Урала	118
<i>САМОХИН Г.В.</i> Новые исследования в пещере Красная (Крым)	119

РЕЦЕНЗИИ

Палеокарст и каолиновые месторождения в северо-восточной Болгарии (Палеокарст и каолиновите находища в Североизточна България). Тодор Кристев, Тодорка Кристева. (рецензия <i>В.Н.Андрейчука</i>)	121
--	-----

Contents

<i>KLIMCHOUK A.B.</i> Important directions of karst and speleological researches and tasks of their development in Ukraine	7
<i>VAKHRUSHEV B.A., AMELICHEV G.N.</i> 90 years of karst and speleological researches in TNU – from occasional investigations to a scientific school and the Ukrainian Institute of Speleology and Karstology	18
<i>DUBLYANSKY V.N.</i> The Complex Karst Expedition	20
<i>KLIMCHOUK, A.B.</i> Principal features and problems of karst hydrogeology: Speleogenetic approach	23
<i>VAKHRUSHEV B.A.</i> Karst geomorphology and the notion of karst relief	47
<i>ANDREJCHOUK V., STEFANOV P.</i> Principles of protection of karst areas	54
<i>MAVLYUDOV B.R.</i> Glaciospeleology: tasks and opportunities	60
<i>ANDREJCHUK V., GALUSKIN E.</i> Cryomineral formations of caves: introduction into problem	67
<i>TISHCHENKO A.I.</i> Mineralogical studies of karst caves of Crimea	81
<i>RIDUSH B.T., VREMIR M.</i> Results and perspectives of paleontological studies in Crimean caves	85
<i>AMELICHEV G.N.</i> Skel'skaya Cave: State of art of the study, problems of protection and use	94
<i>KLIMCHOUK A.B., SAMOKHIN G.V. & KASJAN Yu.M.</i> The deepest cave in the world in the Arabika Massif (Western Caucasus) and its hydrogeological and paleogeographic significance	100
<i>KLIMCHOUK A.B., SAMOKHIN G.V., CHEN H. & EDWARDS R.L.</i> Dating of speleothems from deep parts of the world's deepest cave – Krubera (Arabika Massif, Western Caucasus)	105
<i>KRITSKAYA O.J., OSTAPENKO A.A.</i> Karst of the Bol'shoy Tkhach massif	109
BRIEF COMMUNICATIONS, NEWS	
<i>KLIMCHOUK A.B.</i> International Conference: «Crimean Karst Lectureship: The state and problems of karst and speleological research»	116
<i>VENI G., EAVIS A.</i> 15th International Congress of Speleology: Are you Ready to Register?!	116
<i>RIDUSH B.T., KADEBSKAYA O.I.</i> Study of Pleistocene sediments of caves in Ural	118
<i>SAMOKHIN G.V.</i> New explorations in the Krasnaya Cave (Crimea)	119
РЕЦЕНЗИИ	
Paleokarst and kaolin deposits in the north-eastern Bulgaria, by Todor Kristev, Todorka Kristeva. (review by <i>V.N.Andrejchuk</i>)	121